

Interactie

Jan Derksen wil hoorcolleges afschaffen om voortaan via internet les te geven (Ten eerste, 2 januari). Mijn ervaring is dat zowel hoor- als werkcolleges door de (informele) interactie tussen docent en studenten, maar ook tussen studenten onderling, bijdraagt tot een beter begrip van de stof en tot meer studieplezier. Verder wordt er, in tegenstelling tot bij Derksens colleges, gegeten noch geslapen tijdens de colleges waar ik aanwezig ben. Waarschijnlijk ligt dat aan de immer enthousiaste en inspirerende docenten.

Ik ben blij dat ik afgestudeerd ben voor het onzalige idee van internetcolleges in de praktijk wordt gebracht.

Mariska Jansen, deeltijdstudent wijsbegeerte aan de Rijksuniversiteit Groningen, Franeker

Beste heer Derksen,

Uw vraag: 'Waarom zou ik studenten dwingen om naar mij te luisteren?', getuigt op zijn minst van een bijzondere taakopvatting over uw beroep als hoogleraar. Uw taak is om zodanig onderwijs te geven dat studenten graag naar u luisteren. Het bijzondere van uw taakopvatting is dat u het niet naar u luisteren, volledig buiten uzelf legt. Terwijl u het meest fundamentele onderdeel bent van de interactie met studenten.

Uw wetenschappelijke collega's en uzelf zullen het met mij eens zijn dat uw redenering wetenschappelijk gezien geen stand houdt. U probeert uw redenering nog kracht nog bij te zetten door erop te wijzen dat er 35 jaar geleden nog wel werd geluisterd en dat er geen drank en eten de zaal in kwam. Deze door u ingebrachte ondersteuning van uw gelijk valt uiteen in twee gedeeltes, waartussen geen causaal verband bestaat. Ze leiden niet dwingend tot de conclusie dat het hoorcollege niet deugt.

De opbouw van uw redenering is als volgt: ik geef college; de studenten luisteren niet naar mij; 35 jaar geleden luisterden de studenten wel naar mij; tijd heeft op mij geen invloed, dus ben ik de onveranderlijke factor in het geheel; als studenten 35 jaar geleden wel naar mij luisterden en nu niet, dan ligt het niet aan mij; als het niet luisteren niet aan mij ligt, ligt het aan het medium hoorcollege; als het medium hoorcollege niet deugt, dan moet het vervangen worden door het internet; conclusie: het medium hoorcollege deugt niet en

moet vervangen worden door het internet.

De drank en het eten in de zaal waarover u spreekt, kunt u eenvoudig verbieden door uw gezag te laten gelden of de facilitaire dienst te vragen borden te plaatsen met de tekst: 'Eten en drinken verboden.' Uw studenten die ook andere gelegenheden bezoeken zijn bekend met dit bord.

Er kunnen tal van redenen zijn om de hoorcolleges af te schaffen en om in plaats daarvan online te studeren. Maar het zou prettig zijn, ook voor het hooghouden van uw vakgebied, als u als professor dat met deugdelijke argumenten ondersteunt.

En tot slot wil ik u meegeven dat het oorspronkelijke begrip 'profes-sus' verbonden is met diegene die de professie van het openbare lesgeven zonder dwang uitoefent, op een zodanige wijze dat de luisteraar het niet in zijn hoofd haalt om iets aan de buurvrouw te vragen, om de eenvoudige reden dat hij niets van het hoorcollege wil missen.

Jesús de la Torre y Rivas, uitgever, Wijk bij Duurstede

Kennisoverdracht

Jan Derksen wil na een hoorcollege aan eerstejaarspsychologiestudenten, het fenomeen afschaffen. Ik was aanwezig bij dit college.

Een hoorcollege zou in de eerste plaats moeten zorgen voor kennisoverdracht. Derksen maakte echter van de gelegenheid gebruik om steeds maar weer te benadrukken hoe vroeger alles beter was. Het lijkt me logisch dat de meeste studenten in de zaal hier geen oren naar hebben. Heeft psycholoog Derksen ooit gehoord van het begrip *self-fulfilling prophecy*?

Derksens oplossingen (hoorcolleges afschaffen, online-onderwijs en meer keuzevrijheid) lijken mij niet de juiste. Ik heb een hbo-opleiding gevolgd waar een vergelijkbare vorm van onderwijs werd aangeboden. Het gevolg: een overschot aan langstudeerders, over het algemeen van een bedroevend laag niveau.

Wel ben ik het met hem eens dat sommige studenten zich soms ongeïnteresseerd en respectloos kunnen gedragen tijdens hoorcolleges. De universiteit zou dit kunnen voorkomen door een betere selectie aan de poort. Niet op examenresultaten, maar op motivatie en passie.

Heiko Werkman, eerstejaarsstudent psychologie Radboud Universiteit Nijmegen, Groesbeek

Luisteren

Studenten lijken niet in staat om 50 minuten te luisteren. Het ontbreekt hen aan luistercompetenties. Wat ze wel kunnen is voortdurend bezig zijn met elkaar, mobiel, laptop en het liefst alles tegelijk. Je bent als docent in de collegezaal niet meer dan een achtergrondgeluid.

Wanneer ik ze vraag hun mobiel uit te doen, dan sms'en ze gewoon door onder de tafel. Als ik ze vraag de laptop dicht te doen, dan komt er protest: 'We moeten aantekeningen maken!' Ik moet de eerste student nog tegenkomen die dat ook doet.

Soms zit ik tijdens presentaties van medestudenten tussen ze in. Ze checken hun mail, zitten op Facebook en soms zoeken ze iets op waarover op wordt verteld. Ook dan zijn ze niet met hun gedachten bij de les. Want zonder oogcontact wordt er in feite niet geluisterd.

Het aantal massacolleges is omgekeerd evenredig toegenomen met de aandacht die studenten ervoor kunnen opbrengen. Omdat er voor hetzelfde geld meer contactonderwijs moest komen. We kunnen twee dingen doen. De studenten aanpassen of de vorm aanpassen.

Studenten zouden we vanaf het basisonderwijs kunnen trainen in luistervaardigheid, zodat ze op hun 18de 50 minuten kunnen luisteren zonder afleiding te zoeken. We kunnen ook de vorm aanpassen door massacolleges af te schaffen. Colleges worden opgenomen zodat de student ze 24/7 kan beluisteren, waar hij maar wil. Eten, drinken, sms'en, allemaal geen probleem. Hij kan ons dan elke paar minuten op pauze zetten en aan het einde op repeat. Iedereen blij.

Mathilde Bos, docent verpleegkunde Hogeschool Utrecht

Rolmodel

Voor mij als psychologiestudent zijn colleges het meest waardevolle onderdeel van mijn studie. Interactie met een docent verdiept mijn inzicht. Bovendien zie ik in een goede docent een rolmodel. Dat geeft richting en inspireert. Ik kan me niet voorstellen dat het bij een onlinecollege ook zo werkt. Daarnaast leer ik veel van discussies met medestudenten in de pauze. Ik stoer me ook aan het gapen, eten en praten van sommige studenten. Het lijkt me echter zonde om het kind met het badwater weg te gooien. Misschien kunnen we iets anders verzinnen?

Ymke Kleissen, Enschede